

Změny v dávkách a výhodách pro osoby se zdravotním postižením od 1. 1. 2018

Text: LUCIE MARKOVÁ

Dávky a výhody pro osoby se zdravotním postižením stanovuje zákon č. 329/2011 Sb., ve kterém od 1. ledna 2018 nastane několik již avizovaných změn. Protože opakování je matka moudrosti, dovolte mi shrnout stručně nároky osob se zdravotním postižením podle tohoto zákona včetně změn od 1. ledna 2018:

Zákonem č. 329/2011 Sb. se řídí tyto nároky:

Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Průkaz osoby se zdravotním postižením

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

- Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší jednoho roku, která je držitelkou průkazu osoby se zdravotním postižením ve II. či III. stupni (ZTP, ZTP/P) a zároveň se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována (stvrzuje se čestným prohlášením).
- Podmínkou je, že osobě nejsou poskytovány pobytové sociální služby (domov pro osoby se zdravotním postižením, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, zdravotnické zařízení ústavní péče), nicméně i osoba v ústavní péči si může v případech hodných zvláštního zřetele podat žádost o příspěvek na mobilitu.
- Výše příspěvku bude nově činit za kalendářní měsíc 550 Kč (tj. 6600 Kč/ročně).
- Nárok na výplatu příspěvku na mobilitu se zastaví, pokud je osoba, která příspěvek pobírá, celý měsíc hospitalizována ve zdravotnickém zařízení, a to od prvního do posledního kalendářního dne včetně – podmínka pro zastavení výplaty příspěvku tedy není splněna, pokud do zdravotnického zařízení nastoupíte první den v měsíci nebo budete propouštěni/a poslední den v měsíci. Informaci o hospitalizaci musí příjemce příspěvku ohlásit do osmi dnů na příslušné krajské pobočce Úřadu práce.

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

- Obecně platí, že nárok na příspěvek má osoba, která má některou z tzv. těžkých vad nosného a pohybového ústrojí, těžké zrakové či sluchové postižení (uvedené v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb. – k dispozici např. na webu www.portal.gov.cz v sekci „vyhledávání v zákonech“), a to charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (pozn. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je stav, který trvá déle než rok nebo podle poznatku lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než rok).
- Součet vyplácených příspěvků na zvláštní pomůcku nesmí v 60 kalendářních měsících (tj. pět let) přesáhnout částku 800 000 Kč nebo 850 000 Kč v případech, pokud byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení zdvihací plošiny.
- Dávka se poskytne pouze na nezdravotnické pomůcky, které nejsou ani částečně hrazeny ze zdravotního pojištění anebo které si žadatel nemůže zapůjčit od zdravotní pojišťovny.
- Příspěvek se poskytuje na zvláštní pomůcku v základním provedení, které osobě vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení plně vyhovuje a splňuje podmínku nejmenší ekonomické náročnosti (tato podmínka se nevyžaduje u motorového vozidla).
- O příspěvek lze požádat až 12 měsíců zpětně.
- Konkrétní výčet pomůcek pro jednotlivé zdravotní handicap určuje vyhláška 388/2011 Sb. (k dohledání opět ve výše uvedeném odkazu na www.portal.gov.cz).
- Věková podmínka: Nárok na příspěvek má osoba starší jednoho roku, v případě příspěvku na úpravu bytu a u vozidla osoba starší tří let.
- Výše příspěvku:
 - a) pokud bude cena pořizované pomůcky nižší než 10 000 Kč, příspěvek se poskytne pouze v případě, že žadatel, případně společně posuzované osoby, nedosahují příjmu alespoň ve výši osminásobku životního minima.

b) pokud je cena pomůcky vyšší než 10 000 Kč, je stanovena spoluúčast žadatele 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky (minimum 1000 Kč).

Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku nesmí překročit 350 000 Kč (u příspěvku na zdvihací plošinu 400 000 Kč).

- U příspěvku na zvláštní pomůcku na stropní zvedací systém, zdvihací plošinu či schodišťové sedačky je nutný souhlas vlastníka nemovitosti s provedením instalace a provozem zařízení (nepožaduje se logicky, pokud vlastníkem je sám žadatel). Souhlas vlastníka nemovitosti může být nahrazen také rozhodnutím soudu. V této souvislosti musí žadatel předložit Úřadu práce dva návrhy řešení odstranění bariér včetně ceny.

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU NA POŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA

- Nárok má osoba starší tří let, podmínkou je, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována (stvrzuje se čestným prohlášením).
- Výše příspěvku se stanoví vzhledem k příjmu žadatele a příjmu osob společně s ním posuzovaných. Od 1. 1. 2018 se již neposuzují četnost a důvody dopravy ani sociální a majetkové poměry žadatele a jeho rodiny. Příspěvek bude nově poskytnut na 84 kalendářních měsíců – sedm let (tato lhůta neplatí, pokud osoba tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátila, popř. bylo od jeho vrácení upuštěno). Pro výpočet výše příspěvku na auto podle nových kritérií od 1. ledna 2018 je třeba spočítat si životní minimum jednotlivce či rodiny v případě společně posuzovaných osob a porovnat ho s příjmy stanovenými:

Životní minimum jednotlivce je 3410 Kč. V případě posuzování více osob je ŽM pro první dospělou osobu 3140 Kč, pro každou další dospělou osobu 2830 Kč, pro nezaopatřené děti do šesti let věku 1740 Kč, ve věku 6–15 let 2140 Kč a ve věku 15–26 let 2450 Kč. Za příjem JE POVAŽOVÁN příjem zaměstnance, příjem

OSVČ, příjem z invalidního/starobního důchodu, příjem z nájmu, dávky nemocenského pojištění, podpora v nezaměstnanosti, výživné, vybrané dávky státní sociální podpory (přídavky na děti, rodičovský příspěvek), příspěvek na živobytí. Mezi příjmy SE NEPOČÍTÁ příspěvek na péči (příjemcem je klient), příjem z příspěvku na péči, pokud ho pobírá fyzická osoba z okruhu společně posuzovaných osob (pečující rodinný příslušník), náhrady škody, nadační příspěvky, stipendia, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku.

NOVĚ: Odstupňování výše příspěvku na nákup motorového vozidla podle příjmů:

- 1) **200 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob nižší nebo roven osminásobku životního minima nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě
- 2) **180 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než osminásobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho devitinásobku
- 3) **160 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než devitinásobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho desetinásobku
- 4) **140 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než 10násobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho 11násobku
- 5) **120 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než 11násobek životního minima, ale nižší nebo roven jeho 12násobku
- 6) **100 000 Kč** – bude-li příjem žadatele, příp. společně posuzovaných osob vyšší než 12násobek životního minima

Pokud vám ÚP přizná příspěvek na nákup motorového vozidla, můžete po jeho zakoupení požádat finanční úřad o vrácení

zaplaceného DPH, a to v některých případech i u ojetého vozu. Bližší informace např. na webu www.czepa.cz v sekci Činnost / Poradenství pro OZP.

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (S OZNAČENÍM TP, ZTP, ZTP/P)

- Nárok na průkaz má osoba starší jednoho roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením. Musí se jednat tzv. o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (viz popis výše u příspěvku na zvláštní pomůcku), který podstatně omezuje schopnost osoby v pohybu či orientaci. Konkrétní zdravotní indikace z oblasti pohybového, smyslového i duševního omezení naleznete opět ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., v příloze č. 4.
- Výhody pro držitele jednotlivých průkazů si můžete vyčíst opět například na www.portal.gov.cz, a to v zákoně 329/2011 Sb., paragraf 36.

PARKOVACÍ KARTA, VYHRAZENÉ PARKOVACÍ MÍSTO A DÁLNIČNÍ ZNÁMKY

- Pokud vlastníte průkaz ZTP nebo ZTP/P, vydá vám obecní úřad s rozšířenou působností parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením.
- Pokud se budete přepravovat nebo budete-li přepravováni/a vaší rodinou nebo osobou blízkou po zpoplatněné dálnici a máte přiznaný průkaz ZTP či ZTP/P, nemusíte platit dálniční poplatek v ČR.
- Upozornění pro rodinu či osobu blízkou: Pokud se při dálniční kontrole ze strany policie či celní správy prokážete potvrzením, že zdravotně postižená osoba blízká, pro kterou jedete do zdravotnického zařízení nebo se od ní vracíte, je držitelem průkazu ZTP či ZTP/P a v současné době je umístěna ve zdravotnickém zařízení, nebudete pokutováni za nepřítomnost dálniční známky ve vašem autě.
- Majitel vozidla s přiznaným průkazem ZTP nebo ZTP/P si může požádat o vyhrazené parkovací místo v místě svého bydliště. ●

Valorizace důchodů od 1. 1. 2018 a jak si ji vypočítat

Valorizace důchodů bude od ledna 2018 vyšší, než tomu bývalo v minulých letech. Do zvýšení se totiž poprvé promítne polovina růstu reálných mezd v roce 2016, zatímco doposud byl růst mezd zohledněn pouze jednou třetinou. Na základě údajů Českého statistického úřadu se základní výměra důchodu k 1. lednu 2018 zvýší o 150 Kč na 2700 Kč. Ke stejnému datu bude zvýšena i procentní výměra důchodů, a to o 3,5 procenta.

PŘESNÉ ZVÝŠENÍ SVÉHO DŮCHODU SI MŮŽETE SAMI SPOČÍTAT:

Výše základní výměry v roce 2017 činila 2550 Kč, zbylá část vašeho důchodu je tedy tzv. procentní výměra. ●

PŘÍKLAD:

Invalidní důchod III. stupně fiktivní paní Vomáčkové činí **10 589 Kč**.

Z toho je základní výměra **2550 Kč** a procentní výměra **8039 Kč**.

Základní výměra se od ledna 2018 zvedá o **150 Kč**, tedy na **2700 Kč**.

Procentní výměra se zvyšuje o 3,5 procenta – tedy **8039 x 1,035 = 8321 Kč**.

Nová výše důchodu bude tedy činit **2700 + 8321 = 11 021 Kč**.

Autorka je ředitelka z. ú. DEBRA ČR